

[Hagen Hagensen.]

antage, at den udvidede og fuldstændige prøvelsesadgang i erstatningsspørgsmålet for taksationskommissionen i forbindelse med partsprincippets gennemførelse kan medvirke til at begrænse nødvendigheden af domstolsprøvelsen, rent faktisk derved at parterne affinder sig med sagernes bedømmelse for forvaltningsorganerne. I øvrigt kan prøvelse af tvangsindgreb næppe gøres for omfattende.

I forbindelse med behandlingen af ekspropriationsloven rejste min partifælle det ærede medlem hr. Thestrup i 1956 spørgsmålet dels om en noget hurtigere behandling af retssager om ekspropriation, dels om i videre udstrækning at meddele fri proces i sådanne sager. Den højtærede minister lovede at sørge for, at kommissionen tog disse spørgsmål op, og ministeren opfyldte sit løfte herom. Kommissionen og det fremsatte lovforslag ses ikke umiddelbart at have taget stilling hertil, og den foreslåede fremgangsmåde kan måske komme til at forlænge proceduren. Spørgsmålet, som det ærede medlem hr. Thestrup rejste, bør derfor tages op under udvalgsbehandlingen.

Lovforslaget giver sammenholdt med betænkningen et rimeligt grundlag for overvejelser og gennemgang af det område inden for tvangsafståelse, det vedrører, i et grundigt udvalgsarbejde. Dette arbejde må hele tiden have for øje, at det under vor samfundsordning med den private ejendomsret som grundpille altid er et alvorligt indgreb i den enkelte borgers velerhvervede ret og rådgighedssfære, der ved tvangsafståelse er spørgsmål om. Derfor gælder det om at sikre den for borgeren bedst mulige fremgangsmåde ved sagernes prøvelse af uvildige organer, der er uafhængige af eksproprianten og som sådanne kan tage alle mod tvangsafståelsens gennemførelse rimelige modgående hensyn under overvejelse, forinden en afgørelse træffes.

En række enkeltheder trænger til afklaring. Det gælder bl. a. fastlæggelse af begreber som anlægsmyndighed, de fremmødte, bistand, den ledende landinspektør, spørgsmålet om indkaldelser og bekendtgørelser, forrentning og en hel række andre ting. Dette må det imidlertid blive det kommende udvalgs arbejde at klare.

Spørgsmålet om, hvilken magt der skal

tillægges den højtærede minister for offentlige arbejder, må også overvejes, herunder om ministeren skal have adgang til at lade en begæret og behandlet tvangsafståelsessag med henblik på at standse denne komme frem til afgørelse i et ministermøde. Dette forekommer ikke umiddelbart betryggende for retsbevidstheden.

Som nævnt er der med lovforslaget skabt et grundlag, der kan arbejdes på i et kommende udvalg, og på det konservative folkepartis vegne kan jeg tilsige vor medvirken til en saglig og forsvarlig udvalgsbehandling af lovforslaget.

Om forslag til lov om ændringer i lov om bestyrelsen af de offentlige veje skal jeg blot sige, at det væsentlige i lovforslaget er, at stk. 4 i lovens § 28 udgår, således at omkostninger ikke kan pålægges en borger, der indbringer sin sag for overtaksationskommissionen, og at der indføres en bestemmelse i § 29 om, at udgifterne ved kommissionernes forretninger udredes af vedkommende vejbestyrelser. Derved bringes vejbestyrelsesloven på disse områder i overensstemmelse med loven om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. Kommissionens fremhævelse af, at frygt for at skulle udrede et ikke ubetydeligt omkostningsbeløb kan forhindre en i øvrigt velbegrundet anke, særlig når sagsgenstanden er af ringe størrelse, samt at det ikke vil betyde nogen mærkbar forøgelse af anlægsudgifterne, om anlægsmyndigheden skal afholde disse udgifter, kan jeg ligesom den højtærede minister ganske tiltræde, og jeg kan da tilsige mit partis støtte også til dette lovforslags gennemførelse.

Aage Fogh: De ærede foregående talere har meget grundigt gennemgået de foreliggende lovforslag, og jeg skal derfor ikke trætte tinget med nogen lang tale.

Jeg vil gerne benytte lejligheden til at takke den højtærede minister for fremsættelsen af lovforslaget om fremgangsmåden ved ekspropriation. Paragrafferne er lette at læse, og bemærkningerne er fyldestgørende. Det er en stor fordel, når lovforslag fremsættes.

Det, der er princippet, må vel være, at vi gennem denne lovgivning skal sikre de borgere, der bliver udsat for ekspropriation,